

UNIVERSITY OF
GOTHENBURG

EN NÄRA OCH JÄMSTÄLLD STAD

Workshop med fokus på kvaliteter att
planera, vårda och förvalta

Utifrån forskningsprojekt "Kvinnor och män i den förtätade staden",
finansierat av Energimyndigheten. Projektansvarig: Ana Gil Solá. 2024-01-16.

INTRODUKTION

- Närhet och blandstad är strategier för att öka stadsdelars attraktivitet och att möjliggöra ett miljövänligt och resurseffektivt levnadssätt genom ökad andel aktiva färdsätt (gång och cykel) och minskning av långa resor och bilanvändning.
- För att förverkliga mål om 15-minuters-stad som kan konkurrera med bilism behövs planering för närområden som tillför det som människor behöver och vill ha i det vardagliga livet.
- Workshopen bygger på fem viktiga budskap från forskningsprojekt, med fem frågeblock kopplade till dessa budskap och anpassade till tidiga planeringsskeden.

FEM BUDSKAP

1

Närområdet är viktigt för både kvinnor och män – och avgörande för bl.a. äldre, barn, och billösa

2

Närhet till vissa aktiviteter är särskilt betydelsefullt – beroende på aktivitetens syfte, krav och roll i vardagen

3

Trivsamma omgivningar, natur och platser för social kontakt är viktiga att ha i närområdet

4

Gångvägar är inte bara för förflyttningar utan utgör en plats i sig – för möten, motion, lek och rekreation

5

I planeringen bör konkreta krav ställas om värden som gör att människor vill och väljer att vistas på platsen

1. Närområdet är viktigt för både kvinnor och män – och avgörande för bl.a. äldre, barn, och billösa

Diskutera:

- Vilka grupper vistas i området (både dagtid och kvällstid), och vilka förutsättningar för rörlighet har de?
- Vilken service, handel och aktiviteter behöver de ha tillgång till i sitt närområde?
- Vilken infrastruktur behöver finnas för att de ska kunna röra sig självständigt i området?

Att ha vardaglig service och aktiviteter i närområdet är viktigt för både kvinnor och män. **Men för vissa specifika grupper är närliggande utbud – och infrastrukturen dit – avgörande.**

Detta gäller för äldre, barn, de som inte kör bil, eller de som har en pressad vardag på grund av omfattande omsorgsansvar. Dessa faktorer samspelar ofta med kön.

2. Närhet till vissa aktiviteter är särskilt betydelsefullt – beroende på aktivitetens syfte, krav och roll i vardagen

Diskutera:

- Vilka kvaliteter behöver områdets utbud ha för att tillmötesgå olika gruppers behov och önskemål?
- Vilka konflikter finns mellan olika gruppers behov och önskemål i detta avseende?
- Vilka av dessa kvaliteter går att planlägga för?

Människor gör olika avvägningar när de väljer aktivitet, och **närhetens roll skiftar beroende på typ av aktivitet**: vilka syften den uppfyller, vilka krav den ställer på när, hur och var den kan genomföras, liksom dess roll i hushållets rutiner och organisering. Exempelvis spelar närhet en tydlig roll för val av livsmedelsbutik för både kvinnor och män, men mindre roll för mäns val av fritidsaktivitet.

3. Trivsamma omgivningar, natur och platser för social kontakt är viktiga att ha i närområdet

Diskutera:

- Vilka grönytor och platser social samvaro finns i området?
- Finns tillräckligt med offentliga, avkopplande och trygga platser som passar grupper med olika behov och önskemål?

Närområdet behöver inte bara inhysa viktig service och handel. Det är **också viktigt för boendes vardagliga motion, rekreation, och känsla av hemmahörande**. Viktiga funktioner är därför också grönområden och platser för social samvaro.

4. Gångvägar är inte bara för förflyttningar utan utgör en plats i sig – för möten, motion, lek och rekreation

Diskutera:

- Saknas gång- och cykelvägar för att knyta ihop områdets olika utbud?
- Hur bra fungerar områdets gång- och cykelvägar som trygga, trivsamma och säkra platser för möten, motion och rekreation?

Genom att gå i närområdet uppfyller människor flera önskemål: om att nå verksamheter, motionera, koppla av, och upprätthålla sociala relationer. En trygg, trivsamt och säker infrastruktur för fotgängare (och cyklister) är därför viktigt.

5. I planeringen bör konkreta krav ställas om värden som gör att människor vill och väljer att vistas på platsen

Diskutera:

- Vilka sociala värden – kopplade till exv. platsidentitet, rekreation, sociala band, trygghet – behöver bevakas vid förändringar i området?
- Vilka andra prioriteringar kan dessa värden stå i konflikt med?

Vid förändring av ett område – såsom **vid förtätning** – är det **viktigt att inte tära på platsens positiva sociala värden**. Det

handlar om platsidentitet, igenkännande av och möten med grannar, samt avkopplande och trivsamma vistelseytor och grönområden. Därför är det viktigt att ställa tydliga krav kring dessa värden så att människor vill, och mår bra av att vistas på platsen.

LÄRDOMAR FRÅN DISKUSSION?

Tydliggör:

- Vad (utbud, värden, mm) behöver tillföras i området?
- Vilka konflikter kan uppstå mellan olika grupper eller intressen?
- Hur bevakas viktiga utbud och värden i kommande planeringsskeden och vid genomförandet.

VETA MER?

- Publikationer från projektet finns länkade på:
www.gu.se/handelshogskolan/naraochjamstalldstad
- Vid frågor kontakta projektledare ana.gilsola@geography.gu.se